

מסורת הש"ס

רש"י

אין בין המודר פרק רביעי נדרים

ר"ן מא.

עין משפט
גר מצוה

בו א"י פירד מהל'
אלל הלסה ה סמג
עשין מדיק ב טושיע ייז
פי שלה ספר ח :

חוספות

שביח' עור משטל
שלוכלן עליו וטשולן לחמו
עובר דריטס פמס: דרימ
ביח' שיש בו דעה:
דא לא קני. דעה מה
קני: הסיילח לכל עיני
הרופא לכל מחלואי:
חורר ליי' עולוי. דרימ
המולה כשמרפא יומר
מלמי טהלה: הליי'ר
אפי' הליברא. יי' גניס
של הלמט טהיה: אחת
קשיח את חייא. לומר
למט לו: הלי'ר שפשיך.
כלמר כשעמדו כרימך
למשפיקי הכל עכדיס
היכל פליסה מה שזית:
גברא רבה. לחי גנול:
גידימא ווי'א. פד
קני: אביי'ו. נכתיב:
ממ' קמא טיוטא
קשיח ככל קמא וי'
ג: אקרוקמא. עיני
שחיצרו חבי. שחוק
מחמומו ועיניו הוה מול:

פירוש הר"א ש

שביח' עור לטן פלי:
דרימ קני. דעה: ששכח
ליטרו. עולמו קא דרס
שנעלס ממנו למחור:
הליי'ר אפי' הליברא. ענה
יי' גניס היה ענה
הלמט: אחת עשיח
הליי'ר. כל המלמד חבו
מורה [מנהדרין גט:]
כאלו עשאו דכתיב
ולח הנפש ארש עשו
מחין: הוויא גברא גבוה.
לחם גדול ונבוה: ריבי
גידימא ווי'א. פד
קני: אביי'ו. נכתיב כמו
וי'א כנ: חוה טיוטא
מחמיה: אקרוקמא.
לפדעס: שחלמו מה:
דיברא קשיא ליניא. ומנו
נמי למחוס הלש טעב
לחם לסי: שרינקא.
עלי:

וסעיה. עור לאכול עליו: בלא מלה ובלא רכב. דמלמח כהו:
רכב. שומן: דדא כיה בולא כיה. מי שיש בו דעת כמי שיש בו הכל
שאינו נחסר כלום: דא קני מה חסר. מי שקנה דעת אינו חסר
כלום: חוור לימי עלומיו. דנעשה כחיותו של טעם טעם חטא:
שנא' רועפס. כלומר כשעת רטוב
ופש כמו [פרו ורביז] מתגרמין[ן] פשו
וקגו: מנוער. מן החלו יטוב כמו
שהיה בימי עלומיו: כל משכבו הפכה
בחלו. כל סדר האעת למודו המסודר
לו נהפך לו בחלו ומשכמו: פליסר
אפי' הלכסא. שהיה עונה למודו
ביי' גניס: שיא' אלו ליה. ששכחס:
קלרא. כוכב: אפה עשיס אוסי
ואס חייא. דגמר להו דכל המלמד
לח גן חבו מורה שמעלה עליו
הכתוב כאלו עשאו שנאמרס) ולח
הנפש אשר עשו בחרן: כלל מושלין
בו. להמיתו אפי' וזכו אפילו ימוש:
למשפטיך עמדו היום (כל עבדיך.
דכיון שנפסט ניטויה של מעלה הכל
נעשו עבדיו של כל הקני' לפרע
הימנו: גברא גבוה סוי רכיב גידימא
וועא. פרדה קטנה: סיטורא. גשר:
ואספויט. נתפדה הפרדה ושדייה
מינה וטיכו. ואע"פ שהפרדה נמוכה
ואינה היה ארוך כל כך דלא נפל אלא
מעט מת: אקרוקסא. לפרע. ועקר
אינו יכול לטוט נהיר ושאו לפרע
עליו להעניו כנהר לנשוק את האיש:
י

תורה אור השלם

- 1. ועברת את איביך אשר ישלחו יי' קי ברעב ובעקבא וכעריס ובחסר כל ונתן על ברול על עזארת עד השפיקי דבריס כח מח התלך לכל עובדי דרימא לכל החלואי: תהליס קי ג 2. רשפס בשרו גברא ישוב לימי עלומיה: 3. יי' יסעדנו על ערש דוד כל משכבו רחוקה תהליס סא ר 4. יי' יסעדנו על ערש דוד כל משכבו רחוקה תהליס סא ר 5. יי' יסעדנו על ערש דוד כל משכבו רחוקה תהליס סא ר 6. למשפטיך עמדו היום כי הכל עבדיך: תהליס קיט צא

הנהות הב"ח

(6) רש"י דיה למשפטיך עמדו היום כי הכל עבדיך:

הנהות הגר"א

[א] נמי קשיא לעיל ולתלמא מיל' וימי כפיריס הלי'ר:

מוסף רש"י

בקיטין. מסורה מחלואי, מנהג מרמטיט [טוויין] ה: אמר רב יוסף לא שמייע לי הודא שמיטא. רב יוסף טלה ושמי תלמודו ויהי אפי' תלמודו מחבדו וטוויין אמ' 10 ע. חכות ד' וביי' נדה ולי ע. שחלצתו חמה. שלמס, טעלה מנוס חמה. הוה החלו קיטמו, מלמו לטן (הישע ד) מלן מהס [בדכות לד:]

ומטרה באשבורן ואין מטרה בוחלין אלא עד המקום שהיה יכול להלך ממחילמו. והיינו נמי דמן כפרק (ירושלן) דמקואות שהיה שוא מושך כנלד רבה עליו מים והמשיכו הרי הוא כמות שהיה היה עומד ורבה עליו והמשיכו שיה למקוה לטרה באשבורן ולמעין להטביל בו ככל ששוא והי"פ מעיין שהיה מושך מעט מעט כנלד זה ששוא שרץ קטן מרובה הרגלים והמשיכו עכשיו בשטף אכל אינו נמשך אלא באותו מקום שהיה מהלך בו ממחילמו הרי הוא כמות שהיה וסיפא קמני דלס היה עומד כלומר שלא היה נמשך כל ורבה עליו והמשיכו שני דינין יש בו דנמקוס שלא היה מהלך ממחילמו שיה למקוה שרץ באשבורן והי"ה שאין מטיבילין בו ככל ששוא ובמקום שהיה עומד ממחילמו שיה למעין להטביל בו ככל ששוא ומינה ששוא מטרה בוחלין. נמלח לפי דעת זה שאפי' נזמן גשמים שהנהרות רביס לחס טובל נהרות שאין מהכין באותן מקומות שכן נמשכין והולכין אפי' ביומי משרי אכל באותן מקומות שנמשכים ומתחכיס יומר שרבו העטופין על החולין אין טובלין בהם אכל היכא שרבו וחלין על הנוטפין אפי' באותן מקומות שלא היה הולך שם ממחילמו טובלין בו והיינו הויא דרי"א בר לזוק שהעיד על חוולין שרבו על הנוטפין שכשרי"ו ומטהרין בחולין וזכאי אפי' במקום שנמרכה קאמרי רבא באותו מקום כללד שהיה מהלך ממחילמו מאי אסדהמי' פשיטא דהיינו מיסק ארעתין שניס או שלשה טיפי מים יפסלו פרת מלטבול בו אלא ודאי כדלמחרן וזהו דעת הרמב"ם ז"ל דכי קמני ככל הינו דאע"פ שרבו עליו נוטפין דינו כמעין דוקא כשרבו מים בגומת המעיין עצמו ששם הויא חשיבות מימיו ומכטיליס כל המיס הכאים עליהם אכל רבה במקום משך הנהר למטה כל שרבו נוטפין על החולין נפסל כולו ולפי זה אחיס מימרל דשמואל כפשטה דלין המיס מטהרין בוחלין אפילו באמצע הנהר במקום שהיה מהלך בו בתהלה אלא פרת ביומי משרי כנלד וכפי מה שפירש' למעלה. ולפי זה הוה דמפלגי בתוספתא בין נמרכח ללא נמרכח יי'ל דלרביה בגומת המעיין קאי דלפי' הכי כל

ושמיהו יבחוטר כל א"ר אמי אמר רב בלא גר ובלא שלחן רב חסדא אמר בלא אשה רב ששת אמר בלא שמש רב נחמן אמר בלא דעה תנא בלא מלח ובלא רכב אמר אביי ונקמינן אין עניי אלא בדעה במערבא אמרי דרא ביה כולא ביה דלא דא ביה מה ביה דא קני מה חסר דא לא קני מה קני אמר ר' אלכסנדר ר' חייא בר אבא אין החולה עומד מחלו ע"ד שמוחלין לו על כל עונותיו שנאמר והחולה לכל עונותיו הרופא לכל תחלואיכו רב המנוגא אמר חורר לימי עלומיו שנאמר ירוטפש בשרו מנוער ישוב לימי עלומיו לכל משכבו הפכת בחלו אמר רב יוסף לומר דמשכבו למודו רב יוסף הלש איעקך ליה למודה אהררה אביי קמיה היינו דככל דוכתא אמרינן אמר רב יוסף לא שמייע לי הדא שמעתא א"ל אביי את אמריתיה ניהלן ומהא מתניתא אמריתיה ניהלן כי הוה גמיר ר' תלת עשרי רבא אפילתא אנמריה לרבי חייא שבעה מנהרין לסוף הלש רבי אהדר ר' חייא קמיה הנהו ושבעה אפי' דאגמרי' שיחא אודו הוה ההוא קצרא הוה שמייע ליה ר' חייא וגמר יתהון קמי קצרא ואחא ואהדר יתהון קמי רבי כר הוה חוי ליה רבי לההוא קצרא א"ל רבי אתה עשית אותי ואת חייא א"ד הכי קא"ל אתה עשית את חייא וחייא עשה אותי וא"ר אלכסנדר ר' חייא בר אבא גדול נם שנעשה לחולה יותר מן הנם שנעשה לחניה מישאל ועזריה של חניה מישאל ועזריה איש של הדיוט והכל יכולים לכבותה וזו של חולה של שמים היא ומי יכול לכבותה וא"ר אלכסנדר ר' חייא בר אבא ואמרי לה אריב"ל כיון שהגיע קיצו של אדם הכל מושלים בו שנא' והיה כל מוצאי ירדגנו רב אמר מן הדין קרא למשפטיך עמדו היום כי הכל עבדיך רבה בר שילא אמרו ליה שכיב גברא גבוה הוה רכיב גידימא וזוטרא מוא תיתורא איסתייט שדייה וקא שכיב קרי על נפשיה למשפטיך עמדו היום שמואל חוייה לההוא (קרוקמא דעקרבא) יתיבא על אקרוקמא ועברה נהרא טרקא גברא ומיית קרי עליה למשפטיך עמדו היום אמר שמואל אין מבקרין את החולה אלא למו שחלצתו חמה לאפוקי מאי לאפוקי הא דתניא ר' יוסי בן פרטא אומר משום ר' אליעזר אין מבקרין לא חולי מעיים ולא חולי העין ולא מחושי הראש הראש בשלמא חולי מעיים חולי כיוסוף אלא חולי העין ומחושי הראש מ"ט משום דרב יהודה דאמר רב יהודה דאמר רבא קשיא לעינא [א] ומעלי לאישתא אמר רבא האי אישתא אי לאו דפרווקא דמלאכא דמותא מעלי

שרבו נוטפין אינו מטרה אלא במקום שהיה מהלך ממחילמו אלא עד המקום שהיה יכול להלך ממחילמו. והיינו נמי דמן כפרק (ירושלן) דמקואות שהיה שוא מושך כנלד רבה עליו מים והמשיכו הרי הוא כמות שהיה היה עומד ורבה עליו והמשיכו שיה למקוה לטרה באשבורן ולמעין להטביל בו ככל ששוא והי"פ מעיין שהיה מושך מעט מעט כנלד זה ששוא שרץ קטן מרובה הרגלים והמשיכו עכשיו בשטף אכל אינו נמשך אלא באותו מקום שהיה מהלך בו ממחילמו הרי הוא כמות שהיה וסיפא קמני דלס היה עומד כלומר שלא היה נמשך כל ורבה עליו והמשיכו שני דינין יש בו דנמקוס שלא היה מהלך ממחילמו שיה למקוה שרץ באשבורן והי"ה שאין מטיבילין בו ככל ששוא ובמקום שהיה עומד ממחילמו שיה למעין להטביל בו ככל ששוא ומינה ששוא מטרה בוחלין. נמלח לפי דעת זה שאפי' נזמן גשמים שהנהרות רביס לחס טובל נהרות שאין מהכין באותן מקומות שכן נמשכין והולכין אפי' ביומי משרי אכל באותן מקומות שנמשכים ומתחכיס יומר שרבו העטופין על החולין אין טובלין בהם אכל היכא שרבו וחלין על הנוטפין אפי' באותן מקומות שלא היה הולך שם ממחילמו טובלין בו והיינו הויא דרי"א בר לזוק שהעיד על חוולין שרבו על הנוטפין שכשרי"ו ומטהרין בחולין וזכאי אפי' במקום שנמרכה קאמרי רבא באותו מקום כללד שהיה מהלך ממחילמו מאי אסדהמי' פשיטא דהיינו מיסק ארעתין שניס או שלשה טיפי מים יפסלו פרת מלטבול בו אלא ודאי כדלמחרן וזהו דעת הרמב"ם ז"ל דכי קמני ככל הינו דאע"פ שרבו עליו נוטפין דינו כמעין דוקא כשרבו מים בגומת המעיין עצמו ששם הויא חשיבות מימיו ומכטיליס כל המיס הכאים עליהם אכל רבה במקום משך הנהר למטה כל שרבו נוטפין על החולין נפסל כולו ולפי זה אחיס מימרל דשמואל כפשטה דלין המיס מטהרין בוחלין אפילו באמצע הנהר במקום שהיה מהלך בו בתהלה אלא פרת ביומי משרי כנלד וכפי מה שפירש' למעלה. ולפי זה הוה דמפלגי בתוספתא בין נמרכח ללא נמרכח יי'ל דלרביה בגומת המעיין קאי דלפי' הכי כל

